

Uchwała Nr 336/XX/2020

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach

z dnia 2 września 2020 r.

w sprawie wezwania Gminy Brenna do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego oraz przedłożenia tego programu celem zaopiniowania do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach

Na podstawie art. 240a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.) **Kolegium** Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach **u c h w a l a**, co następuje:

§ 1

Wzywa się Gminę Brenna do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego oraz przedłożenia tego programu do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w terminie 45 dni od dnia otrzymania niniejszego wezwania - celem zaopiniowania.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 240a ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.) w razie braku możliwości uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej lub budżetu zgodnie z zasadami określonymi w art. 242-244, oraz zagrożenia realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego kolegium regionalnej izby obrachunkowej wzywa jednostkę samorządu terytorialnego do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego oraz przedłożenia tego programu celem zaopiniowania do regionalnej izby obrachunkowej, w terminie 45 dni od dnia otrzymania wezwania.

Ustawowymi przesłankami wezwania do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego, które muszą wystąpić łącznie, są zatem: brak możliwości uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej lub budżetu zgodnie z zasadami określonymi w art. 242-244 ustawy o finansach publicznych oraz zagrożenie realizacji zadań publicznych.

Dokonując analizy sytuacji finansowej Gminy Brenna w aspekcie wypełnienia ustawowych przesłanek wezwania do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach zważyło co następuje:

W dniu 2 września 2020 r. uchwałą Nr 334/XX/2020 Kolegium Izby stwierdziło nieważność uchwały Nr XVII/181/20 Rady Gminy Brenna z dnia 20 sierpnia 2020 roku w sprawie zmian wieloletniej prognozy finansowej, z powodu naruszenia przepisów art. 243 ust. 1 w związku z art. 226 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz.869 z późn. zm.) oraz w związku z art. 9 ust.1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 2500). Powodem podjęcia takiego rozstrzygnięcia nadzorczego było niespełnienie przez Gminę w roku 2020 ustawowej relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którą planowane obciążenia wynikające ze spłaty długu jednostki samorządu terytorialnego w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym (w okresie objętym wieloletnią prognozą finansową) nie mogą być wyższe, niż dopuszczalny wskaźnik ustalony dla danego roku. Jednocześnie w tym samym dniu Kolegium Izby orzekło o nieważności innej uchwały Rady Gminy Brenna - uchwały Nr XV/159/20 z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej – powodu nieusunięcia w wyznaczonym terminie istotnego naruszenia prawa wskazanego w uchwale Nr 302/XVII/2020 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach z dnia 23 lipca 2020 r. polegającego na naruszeniu art. 212 ust. 1 pkt 4, 5 i 6 oraz art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz.869 z późn. zm.) poprzez nieprawidłowe określenie wysokości przychodów i rozchodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz limitu zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90 tej ustawy. Podjęta próba naprawy dokonana uchwałą Nr XVII/180/20 Rady Gminy Brenna z dnia 20 sierpnia 2020 r. spowodowała niespełnienie w roku 2020 ustawowej relacji, zgodnie z którą planowane obciążenia wynikające ze spłaty długu jednostki samorządu terytorialnego w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym (w okresie objętym wieloletnią prognozą finansową) nie mogą być wyższe, niż dopuszczalny wskaźnik ustalony dla danego roku, czym naruszono w sposób istotny art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz art. 9 ust.1 ustawy

z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 2500).

Z wyjaśnień złożonych na posiedzeniu Kolegium w dniu 2 września 2020 r. przez Skarbnika Gminy, działającego w oparciu o pełnomocnictwo udzielone przez organ wykonawczy -Wójta Gminy Brenna – wynika, że przyczyną występujących problemów są konsekwencje dokonanych operacji finansowych związanych ze spłatą kredytu w Mikołowskim Banku Spółdzielczym w Mikołowie w kwocie 5.000.000,00 zł oraz pozyskania przychodów na tę spłatę z pożyczki zaciągniętej z instytucji pozabankowej BFF S.A Polska. W ocenie Skarbnika Gmina Brenna nie posiada obecnie możliwości dokonania zmian w uchwale budżetowej na rok 2020 oraz w wieloletniej prognozie finansowej z jednoczesnym spełnieniem ustawowej relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych. Taką ocenę aktualnych możliwości Gminy potwierdzają również symulacje wykonane w tut. Izbie.

Należy również podkreślić, że w stosunku do ostatnich dwóch uchwał Rady Gminy Brenna, zmieniających wieloletnią prognozę finansową Gminy (tj. uchwał: Nr XV/160/20 Rady Gminy Brenna z dnia 30 czerwca 2020 r. oraz Nr XVII/181/20 z dnia 20 sierpnia 2020 r.) zostały podjęte rozstrzygnięcia nadzorcze przez Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, w których stwierdzono ich nieważność z uwagi na istotne naruszenie prawa, tj. niespełnienie w roku 2020 ustawowej relacji, zgodnie z którą planowane obciążenia wynikające ze spłaty długu jednostki samorządu terytorialnego w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym (w okresie objętym wieloletnią prognozą finansową) nie mogą być wyższe, niż dopuszczalny wskaźnik ustalony dla danego roku, czym naruszono art. 243 ust. 1 w związku z art. 226 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz.869 z późn. zm.) oraz w związku z art. 9 ust.1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z2018 r. poz. 2500).

Z powyżej przytoczonych względów Kolegium Izby uznało, że w Gminie Brenna zaistniały okoliczności, które powodują brak możliwości uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej, zgodnie z zasadami określonymi w art. 242-244. Powoduje to w efekcie dodatkowe konsekwencje, polegające na niemożliwości dokonywania niezbędnych zmian w uchwale budżetowej w roku 2020, wobec braku możliwości spełnienia relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Odnośnie innej przesłanki wezwania do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego, tj. zagrożenia realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego,

Kolegium Izby dopatrzyło się jej przede wszystkim w poważnym zagrożeniu utraty płynności finansowej Gminy Brenna, rozumianej jako zdolność do terminowej obsługi zobowiązań związanych z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego. Ocena wystąpienia ryzyka utraty płynności finansowej wynika zarówno z prowadzonej działalności kontrolnej, nadzorczej i opiniodawczej Izby jak również z składanych wyjaśnień przez reprezentantów Gminy w toku prowadzonych postępowań. Podejmując niniejszą uchwałę, zawierającą wezwanie Gminy Brenna do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego, Kolegium Izby uwzględniło również wyniki kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminie Brenna w dniach od 27 kwietnia 2020 r. do 30 czerwca 2020 r. przez inspektorów Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, działających na podstawie upoważnień Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach. Z danych uzyskanych w toku tej kontroli wynikały różnego rodzaju poważne nieprawidłowości, polegające m.in. na tym, że kwoty planowanych przychodów i rozchodów ujętych w budżecie Gminy Brenna i odpowiednio w wieloletniej prognozie finansowej, nie uwzględniały skutków niektórych dokonanych operacji finansowych, co wynikało z analizy dokumentów źródłowych znajdujących się w jednostce, tj. z umów i ksiąg rachunkowych. Niezgodności dotyczyły przede wszystkim braku ujęcia w ww. zestawieniu przychodów i rozchodów skutków niespłacenia do dnia 31 grudnia 2019 r. kredytu krótkoterminowego zaciągniętego w Mikołowskim Banku Spółdzielczym w Mikołowie przez Gminę Brenna w kwocie 5.000.000,00 zł, które to zobowiązanie zostało spłacone dopiero w dniu 26 lutego 2020 r. Tym samym kredyt ten uległ przekształceniu na zobowiązanie wieloletnie. Środki finansowe na spłatę kredytu zostały pozyskane z pożyczki zaciągniętej na podstawie umowy numer 211158170910220 w wysokości 5.000.000,00 zł, zawartej w dniu 24 lutego 2020 r. z instytucją pozabankową, tj. BFF S.A. Polska. Przeprowadzona operacja finansowa nie znajdowała odzwierciedlenia zarówno w planowanym zestawieniu przychodów i rozchodów zamieszczonych w uchwale budżetowej, jak i w stosownych pozycjach wieloletniej prognozy finansowej, a ponadto nie korespondowała z ustalonymi przez organ stanowiący limitami spłaty zobowiązań, które zostały określone w uchwale budżetowej. Okoliczności powyższe zostały również potwierdzone m.in. w wyjaśnieniach Przewodniczącego Rady Gminy Brenna i Wójta Gminy Brenna, zamieszczonych w piśmie z dnia 20 lipca 2020 r. skierowanym do tut. Izby oraz przez Skarbnika Gminy w ustnych wyjaśnieniach składanych w trakcie posiedzeń Kolegium. Ponadto należy również dodać, że trudna sytuacja finansowa Gminy, związana przede wszystkim z utrzymującą się wysoką kwotą długu w ostatnich latach, była przedmiotem regularnej sygnalizacji w postaci formułowanych zastrzeżeń w różnego rodzaju opiniach wydawanych przez składy orzekające funkcjonujące w tut. Izbie.

Powyżej przytoczone okoliczności wskazują, że sytuacja finansowa Gminy Brenna jest bardzo poważna i nie ma charakteru incydentalnego i przejściowego. W ocenie Kolegium bez skutecznego i niezwłocznego opracowania oraz wdrożenia programu postępowania naprawczego, obejmującego swoim zakresem również rok bieżący - 2020, Gmina Brenna nie będzie mogła w sposób niezakłócony i terminowy regulować swoich zobowiązań, co spowoduje również poważne zagrożenia dotyczące prawidłowej realizacji zadań publicznych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego.

Wobec stwierdzenia przez Kolegium Izby faktu wystąpienia ustawowych przesłanek o których mowa w art. 240a ust.1 ustawy o finansach publicznych, zasadnym jest wezwanie Gminy Brenna do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego oraz przedłożenia tego programu celem zaopiniowania do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, w terminie 45 dni od dnia otrzymania wezwania.

Przewodniczący Kolegium

Daniel Kołodziej